

2. חלק 2

סגנון עיגול.

מזכירות הממשלה

ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתלישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית
יום א', ב' בשבט התשמ"ג - 16.1.83

נכחו: חברי הועדה - השרים: י. נאמן - יו"ר, מ. נסים

נציגי ההסתדרות הציונית: א. אביחיל, ע. לוינסקי,
מ. ריבלין, א. תבין

נעדרו: חברי הועדה - השרים: ש. ארליך (חולה בחו"ל),
י. ארידור, ז. המר, ד. לוי,
מ. צפורי, א. שרון

מ. דקל - סגן שר החקלאות לעניני התלישבות
ח"כ ח. פורת
פ. אלבק - משרד המשפטים
א. בראון - משרד הבטחון
י. דקל - החטיבה להתלישבות של ההסתדרות
הציונית העולמית

י. בן-זאב - הסוכנות היהודית
א. גיסין - הסוכנות היהודית, חבל הנגב
ז. גינדל - משרד העבודה והרווחה
א. זייף - לשכת סגן ראש-הממשלה ושר החקלאות
ש. יהלום - משרד החינוך והתרבות
נ. יניב - משרד החקלאות
ד. לב - לשכת שר המדע והפיתוח
ק. מלכה - לשכת סגן שר החקלאות
לעניני התלישבות
נ. מנוחין - הסוכנות היהודית
י. מרגלית - משרד הבינוי והשיכון
א. פרחן - לשכת שר המדע והפיתוח
ח. צבן - הקרן הקיימת לישראל
א. צור - לשכת סגן שר החקלאות
לעניני התלישבות

שמיר/.

בפרוטוקול זה 45 דפים.

1-20 י.א.פ.
20-38 י.א.פ.
38-41 י.א.פ.

- מ. שמיר - מינהל מקרקעי ישראל
ר. שכנר - מועצה אזורית הר חברון
ד. שקל - משרד האוצר
א. לישנסקי - מזכיר הועדה

- סדר היום:
- הת/41 איחולי החלמה ליו"ר הועדה להתיישובות 1.8.1
- הת/42 התיישובות חקלאית בדרום הר חברון:-
תכנית תשתית להתיישובות החקלאית באזור
יתיר ושוקת (יתיר ג', להב ג', בית
מרסים, אשכולות) 2.8.2
- הת/43 עתניאל:- ישוב קהילתי בדרום הר חברון
(זוהר - ישוב הקבע) 2.8.2
- הת/44 מבצע איכלוס בהתיישובות 21.8.2
- הת/45 נופים:- תלונה של החברה להגנת הטבע 36.8.2
- הת/46 הר מנוח:- הכללה בשטח המוניציפלי של
קרית ארבע 34.8.2
- הת/47 אפרת:- ההפגנה של אנשי "שלום עכשו" 38.8.2
- הת/48 קרית מדע בשומרון - הודעה 41.8.2

הת/41. איחולי החלמה ליושב-ראש הוועדה להתיישבות, סגן ראש-הממשלה ושר

החקלאות

השר י. פאמן:

רבותי, אני רוצה לפתוח את הישיבה. רציתי לפתוח במבוא קצר, שהפרק הראשון שבו הוא, שאני מסיח, שכל השוכחים מצטרפים אלי במשלוח איחולי החלמה מהירים ליו"ר הקבוע של הוועדה הזאת, סגן דהיימ שמחה ארליך. אנחנו קראנו בעיתון הערב כי הוא כבר כמו חייל. אבל מספיק שיהיה כמו יו"ר, זה יהיה בסדר גמור. אנו מאחלים לו, אם כן, החלמה מהירה.

* * *

שפית, אני מקיים את הישיבה, כי הישיבה הזאת, למעשה, נדחת כבר במשך כחודש ימים. כל פעם משהו אחר לא יכול היה להשתתף והיו כל מיני עיכובים. עשיתי זאת, בידיעה, שהשבוע, אמנם, ראשי המחלקות בהסתדרות הציונית עדיין בחו"ל, אבל נוכל לקיים עוד ישיבה, בימים הקרובים, ואז הם יוכלו להשתתף. יצאתי מהנחה, שתמיד משהו יחסר, לכן מוטב לקיים ישיבה מאשר להמשיך בדחיות.

נשיא המדינה מגיע ב-1530. שר המשפטים טלפן לי.

אם הוא לא בא, הוא בוודאי ילך ישר לשם. אני הייתי בין הגיבורים, שבחצות באו להפרד ממנו בשדה התעופה בן-גוריון, אז אני חושב, שהפעם, אתן לשרים האחרים לקבלו. אז היינו מעטים, שעשינו זאת. ימצאו, בוודאי, הרבה יותר, שיקבלו אותו ב-1530, לכן, אוכל להמשיך את הישיבה ולא אפסיק אותה. אני מסיח, לפי מה שאני רואה מסביבי, שאין אף אחד אחר שצריך לוטוע לשם, אז זה בסדר.

עכשיו, לפושאים עצמם - ליו"ר הועדה היו מספר פושאים שהוא השאיר. בתוך הפושאים הללו היה פושא אחד, שבימים האחרונים, היה במידה מסוימת של ויכוח והתדיינות, לכן בחרתי לא להעלות אותו. אם הדברים יסתדרו ותהיה מדיניות אחידה וברורה, פוכל לקיים עליו דיון בישיבה הבאה. אם לא, נחכה לשובו של היו"ר הקבוע, כי במקרה, זה גם נגע לעמדה אישית שלו.

מתוך אותו סדר היום, החלק שלא נגע לויכוחים עקרוניים, עד כדי כך, נוגע לתכנית תשתית ההתיישבות החקלאית באזור יתיר ושוקת. אחייב ישנן סעיף שונות. אפי רוצה לומר לכם, שאספתי לתוך השונות 5 פושאים קטנים, שהם מעפייני דיומא ואשר לגביהם באו פניות שונות. נגיע גם לזה, אפי רק רוצה להתרות, מבחינת השארת זמן, שרצוי שנגיע גם לפושאים הללו.

הת/42. התיישבות חקלאית בדרום הר חברון - תכנית - תשתית להתיישבות החקלאית באזור יתיר ושוקת (יתיר ג', להב ג', בית-מרטין ואשכולות)
 הת/43. עת"אל: ישוב קהילתי בדרום הר חברון (זוהר - יישוב הקבע).

השר י. נאמן:

נפתח בנשא הראשון שעל סדר היום והוא - תכנית

תשתית ההתיישבות החקלאית.

מר ע. לוינסקי:

אפי מבין, שמהישיבה הקודמת, הושארו מספר ישובים

שהיה צריך לדון בהם, אז אתה מציע, שלא נדון בהם היום?

השר י. נאמן:

לא, הסעיפים שאני מתכוון, שלא יידון בהם היום, הם סעיפים שהיו בסדר היום ואינם מופיעים פה, הם נגעו לתושבות באזור המדרושות המערביים של הר אפרים והשומרון. אלה נושאים, שבעצם, בתאום עם סגן ראש הממשלה ושר הביטוי והשיכון, אני לא מעלה אותם היום. אין לי שום הסתייגות מלדון בכל הנושא שמופיע פה, של התשתית ההתיישבותית. אם יהיו פה נושאים, שיגעו במשרד החקלאות, במפורש, ושסגן שר החקלאות יחשוב, שלגביהם כדאי לחכות לשובו של שר החקלאות, אז נחכה לשובו של שר החקלאות, אבל אולי נוכל לגמור היום את כל הנושא הזה של התשתית ההתיישבותית.

עכשיו, בפעם הקודמת שדנו בנושא, דנו בדרום הר חברון וכיסיו את ההתיישבות הלא חקלאית בלבד. היו שם ישובים חקלאיים גם כן, אבל היו ישובים שהיה להם עוד משהו ושלגביהם לא היתה בעיה. על כל פנים, ביקשנו דיון מחודש, ב-3 ישובים (אמרו אז שהם יהיו קיבוצים, אינני בטוח האם עדיין מדובר בכך שהם יהיו קיבוצים), בכל אופן, 3 ישובים, שהיו אמורים להיות בצד הלא נכון של הקו הירוק, אבל עם אדמות בצד הנכון של הקו הירוק.

מר י. מרגלית:

מה זה נכון או לא נכון?

השר י. נאמן:

נכון לפי ראייה שלי. העובדה שהם מוכנים לשבת משני הצדדים. בדרך כלל, אני מבקר מצב ברור, אבל אולי יש להם סיבות משלהם לשבת מצד אחד ולעבד קרקעות מהצד השני, אינני יודע. על כל פנים, אנחנו, אז, לא אישרנו את הישובים הללו. אני אקריא את ההחלטה שהיתה אז. החלטנו אז על הישובים נגוהות, אדורה, עומרים, סוסיה ויקין. החלטנו אז, שהייהאחריות להקמתם של הישובים האלה תהיה על החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית. ענין הקמתם של הישובים החקלאיים, שבמסגרת תכנית הפיתוח האמורה, יידון בועדה

להתיישבות במועד מאוחר יותר". היימועד המאוחר יותר הוא היום, מבחינה זאת. ייתכנית אב לפיתוח דרום הר-חברון שמורה במזכירות הממשלה".

מר ע. לוינסקי:

אפי זוכר את הישיבה הקודמת. גם השר דויד לוי וגם אפי שאלנו אז מה קורה עם 3-4 הישובים הללו? התשובה היתה פשוטה, שהיות ויש שם בעיות תכנון, ידברו עם מחלקת התכנון וזה יובא לישיבה הקרובה. לא היה שם דבר באשר לדיון מחדש ואיש לא דן על דבר אחר, אז אינני מבין את כוונתך.

השר י. טאמן:

אז אל תתייחס למה שאמרתי, אבל, בעובדה, אפחנן יכולים לדון בהם עכשיו.

מר י. דקל:

לפני שאפתח, אפי בכל זאת רוצה, לאזכור, היו"ר, למסור את עמדתם של רענן וייץ ומתי דרובלס, שבקשו לדחות את הישיבה בהעדרם. אפי מבין, שאתה פסקת, שהישיבה תתקיים. הייתי רוצה, שבפרוטוקול תרשם עובדה זאת.

מפת ההתיישבות במורדות הר חברון, שמופיעה כאן, שונה בצבעיה, מזו שהיתה בפעם הקודמת, בישיבה זו, בכך, שכל הישובים שאושרו להקמה באותו מועד, כבר זכו לצבע של ישובים שאושרו. כשאנו משתמשים בצבע ירוק בהיר לישובים שיש עוד לאשרם. בחלק מהם כבר נעשות פעולות במסגרת הקמתם - ביקין ובסוסיה נעשות פעולות מזורזות. בעומרים מושלמת הקמתו של מאחז נחיל, שישמש לתהליך של ישוב הקבע. יש לנו קשיים פיזיים לגבי שני ישובים - אדורה ופגוהות. בעית הגישה אל המקום היא מסובכת וההוצאות שיש להשקיע בדרך גישה, הן גבוהות מאוד. אפחנן מנסים לאתר מקום אחר, שבסופו של דבר, יוסיף עוד ישוב למפה, כדי שההוצאה המיידית לא תהיה כל כך יקרה. בינתיים, בשני המקומות האלה ישנם מאחזי נחיל ויש החלטה ברורה בקשר לעתיד הישובים, כישובי קבע, ואפחנן מקווים, שתוך

הזמן הקרוב וצליח להתפשר על בעית ההוצאה הקשורה בהקמת הישובים האלה, בעיקר במה שקשור בדרך הגישה.

כאותו דיון הוצעו גם 4 ישובים, שנאמר לגביהם, שהם יהיו ישובים עם חקלאות: יתיר ג', להב ג', אשכולות (שהוא מאחז נח"ל קיים) ובית מרסיו. 3 הם בתוך הקו הירוק. אשכולות הוא מעבר לקו הירוק. הקו הירוק הוא כאן (מצביע על המפה).

בהתחשב עם בקשתו של שר החקלאות, נערך דיון עם ראש הראשות לתכנון והגענו להבנה לגבי הפיסוח שהוצע. למעשה, זה הוגש לשר החקלאות והרושם שלי, ששר החקלאות מתכוון להציג זאת כאן כהצעה. למעשה, אנו לא מדברים על ישובים חקלאיים רק במקודות האלה, אלא, ההצעה שסוכמה מתייחסת לכל מערך הישובים שמקיפים את הר חברון. ההצעה אומרת:

"א. הרשות לתכנון, ממליצה לוועדת השרים לענייני התיישבות לאשר את תכנית ההתיישבות במורדות הר חברון, כתכנית מסגרת.

ב. הדפוסים הכלכליים, קרי, ענפי הקיום של הישובים וקצב הקמתם יידונו על בסיס פרוגרמות ספציפיות לכל ישוב ואופיים יקבע בהתאם."

בכך הוצאנו את העוקץ מהאפשרות של מיקוח והתמקחות עכשיו ואי אישורם של הישובים, עד שתיגמר אותה מחלוקת ואפשר יהיה לגשת לתכנונים של הישובים - גם התכנון הפיזי וגם תכנון כלכלי בעת ובעונה אחת. כאשר, לגבי כל אחד ואחד מהישובים, רשות התכנון, שהיא גוף משותף לנו ולמשרד החקלאות, תעסוק בהקצאת האמצעים, במידה ויהיו שם אמצעים חקלאיים. כך שהיום, אפילו לא במצב שמחלקים כבר את הקרקע ואת המים, אלא זה יעשה בגוף התכנוני. אפי מציע, שהועדה תאשר את ארבעת הישובים שמוצעים - יתיר ג', להב ג', אשכולות, מאחז נח"ל - שאפי מקווה שיוכל לאזרח אותו במשך הזמן ובית מרסיו.

השר י. טאמן:

מה עם עמשא?

מר י. דקל:

עמשא זה ישוב מאושר. הוא אושר כבר לפני 4 שנים.

ההצעה שלנו מבקשת לקבוע, שישובים אלה יפותחו

כישובים אזוריים עם אפשרות של הקמת האחזות נחיל תחילה, במידה והדבר ידרש ע"י משרד הבטחון.

זו, בפשטות, כל ההצעה. כלומר, לאשר את הקמת

הישובים. לרשום לפני הועדה, שאפשר שהם יוקמו, אחד מהם או אחדים מהם, כהאחזות נחיל, תחילה, הכל בתאום עם מה שיקבע במשרד הבטחון. לגבי אשכולות, למשל, הכוונה שלנו, שהמאחז הזה יהפוך מייד להאחזות. יעברו בו גרעיני נחיל. כאשר לתאריך הקמת ישוב הקבע, זה יהיה בהתאם למה שכתוב כאן, לפי הפרוגרמה הספציפית של כל אחד ואחד מהישובים. במסגרת זאת, גם ישוב זה יכלל.

השר י. טאמן:

יש מקום שנחשב לדכיר העתיקה, בית רבוד.

מר א. בראון:

זה בצומת סמוע כביש חברון.

השר י. טאמן:

לא מתוכנן שם שום דבר?

מר י. דקל:

זה סיפור אחר. קודם כל, צריך להתייחס למושאים

שהיו בשבוע שעבר.

אם תרשה לי אולי להשלים את התמונה, אפי רוצה לומר את הדבר הבא - התכנית הזאת, שהצגנו לפני מספר חדשים, היא תכנית דינמית. יש כבר שינויים שמוצעים לגביה - לא מלאה אתכם בכך היום, כי הדברים עוד לא גובשו ועוד לא לובשו.

יש לזכור, שכאן, במקום הזה, אושר להקמה ישוב, שקראנו לו עותפאל. את הישוב הזה אי אפשר להקים, כי אי אפשר לקבל פה קרקע בלי תהליכים נוקשים מדי. הודענו בשעתו לוועדה, שאיננו יכולים להקים את הישוב הזה, אך המשכנו במערכת בלתי מלאית של חיפושים. ישנה הצעה למקם במקום הזה את הישוב החליף לישוב שהוצע, בשעתו, כאן. אפי מבין, שהיום יש מי שרוצה להעלות את זה על סדר היום.

אנו לא התכוונו מספיק לעניין של מצאי הקרקעות וכל מה שקשור בזה, אבל יתכן, שכדאי, שההחלטה תהיה - לאמץ את ידינו לאתר את הקרקע, לקבל את האישורים המתאימים, שאם אמנם יהיו, אפשר יהיה לגשת לתכנון ישוב נוסף כאן, בשם עותפאל, שיהיה ממזרח לצומת כביש באר-שבע - חברון, כביש סמוע.

מר מ. דקל:

אינני רוצה להתייחס לעניין של העקרון של הישובים, אפי חושב, שזה צריך להיות מקובל על כולנו. השאלה שהתעוררה, ועל כך הייתי רוצה שהוועדה תחליט היא - מי יקבל את הישובים האלה.

לפי התהליכים המקובלים היום - ואינני רוצה

להכנס כרגע לסוגייה, האם פורמאלית הם בסדר או לא בסדר והאם זה צריך להתקיים או לא צריך להתקיים - לכך ישנה ועדת גבתי. ועדת גבתי מקצה, מחלקת את הישובים לתנועות מיישבות. אמנם על דעת כל התנועות שמשתתפות בוועדת גבתי, אבל היא קובעת. לפי דעתי, כאן, הוועדה צריכה לתת הסתייגות ליהודה דקל, שהוא פעיל בוועדת גבתי, בקשר לענין הזה של הישובים בחלק המזרחי, מכביש באר-שבע - חכרון מזרחי. במיוחד אני מתמקד בישובים: יתיר ג', הר עמשא וכל השאר. אני מדבר באופן כללי, בלי לפרט את הישובים.

כשמתכילים על מפה, יש לנו שם 3 מושבים

שיתופיים, שאיננו בדרום הר-חברון - כרמל, מעון ולוציפר, אשר בחלקם מתוכננים להיות תעשייתיים ובחלקם חקלאיים. הרזרבה הקרקעית או הקרקע שהם יעבדו היא באזור בקעת ערד. לאלה שעוסקים הרבה שנים בהתיישבות חקלאית ישנה קונספציה שנקראת - התיישבות אזורית. ההתיישבות האזורית לוקחת בחשבון מרכיבים, שיכולים להיות ארגוניים ויכולים להיות פוליטיים, כי ההתיישבות הארגונית היא גם פוליטית. התיישבות של גושים. גוש של המפד"ל, גוש הקיבוץ הארצי, גוש של איחוד הקבוצות והקיבוצים.

השר מ. פייס:

איזה גוש יש כאן?

מר מ. דקל:

זה של תנועת אמנה. כאשר הבסיס הישובי הוא מהצד

הזה של הקו הירוק, אבל העיבוד החקלאי הוא בבקעת ערד. לכן, הייתי מציע, להגיע לשתי החלטות או שתי הצעות, שהאחת יכולה להיות חילונית לשניה -

1. לא לחלק את החלק המזרחי לתשועות. לא את הר עמשא, לא את יתיר ג' ולא את היתר. להשאיר זאת עד לאחר שיבוא השר.

2. אלטרנטיבית, אם זה מקובל, במיוחד, על הסוכנות היהודית - להכריז שהחלק הזה יפתן לתשועה המיישבת באזור, משפּי צידי הקו הירוק - (אפי מפּיח, ש"אמפה"י איפה מתפגדת, עקרונית, לשבת גם מהצד הזה של הקו הירוק) שזה יהיה אזור ההתיישבות של תשועה מיישבת אחת.

אז אם תתקבל ההצעה השפּיה, מבחינתי, זה הרבה יותר טוב. אם לא תתקבל ההצעה השפּיה, אז אציע לחכות עד שיוייר הועדה, שהוא גם שר החקלאות - ובמקרה זה יש לו אינטרס מיוחד כשר החקלאות, יחזור וידון על זה.

מר א. תבין:

שפּי ראשי מחלקת ההתיישבות אינם במקום, הם אינם יכולים לעשות לך.

מר מ. דקל:

לכן העלאתי את שתי האפשרויות.

מר י. דקל:

אפי לא מעוניין לפתוח בויכוח עם סגן השר, כי אפי כמעט עומד בפפּי הראי. אבל אפי רוצה שתדעו, ש"אמפה"י חברה בועדת גבתי, כדיוק כמו תשועות אחרות. יש לה שם זכות דיבור, כמעט כמו לכל תשועה אחרת. לכן, איפּפי יודע, למה הועדה הנכבדה הזאת צריכה לחרוג משגרתה מימים - ימימה ולהתחיל לשייך ישובים לתשועות. אבל לא זה העניין. אפי מוכן לקבל את ההצעה הראשונה, של סגן השר מיכאל דקל, שאפּפּו פּמתין עם ההכרעה על שיוך הישובים לפי תשועה, עד לשובו של שר החקלאות.

השר י. פאמן:

יש לי עוד שאלה באותו ענין - 3 ישובים חקלאיים, או חקלאיים למחצה, שהיו מקודם, הם כרמל, מעון ולוציפר, שהזכיר אותם סגן השר. האם הקצבות הקרקע שלהם - הבטיחו להם 3,500 דונם שלחין בבקעת ערד ו-600 דונם מטעים ביער יתיר. האם ההקצבה שהוקצתה להם תשתנה עיני תוספת הישובים האלה, או שזה לא על אותו חשבון, מבחינת התכנון?

מר י. דקל:

אני יכול לתת לך אחת משתי התשובות - או את התשובה שישנה כאן בהמלצה של משהל רשות התכנון, שאומרת, שהדפוסים הכלכליים של הישובים, ידוע על בסיס.....וכו' - כפי שמוצע כאן להחלטה. כשההמלצה הזאת הוגשה לשר, היתה הבנה ברורה, שבצורה זו אחרת, זה יכול לשנות את הדברים.

כשאתה אומר "הבטיחו" - אינני יודע מי הבטיח, כי רשות התכנון לא אישרה מעולם את הפרוגרמה של הישובים האלה. ועדת מכבדה זו אישרה את הקמתם. ועדת גבתי צוותה אותם לגרעינים, לפחות את השניים האחרונים שבהם - כי ללוציפר אושר הגרעין לפני ש"אמשה" מכסה לועדת גבתי. בכרמל ומעון היה ביקור של כל חברי הוועדה. הם התרשמו מאוד מהצעירים שיושבים שם וראו בהם, בהחלט, מתיישבים ראויים לתמיכה ולכל הכבוד שמתיישבים ותיקים יכולים לתת לצעירים.

אני לא מציע להסתמך על מכתבים או פיירות עבודה של המחלקה להתיישבות כמסמך, כי גם המחלקה להתיישבות מביאה את כל המסמכים שהיא מבקשת לאשר לרשות התכנון, וכשצריך, גם למשהל התכנון, שזה גוף בראשותו של שר החקלאות. אני מציע, שהדברים האלה ישארו למוסדות אלה, שהם מוסדות ממלכתיים אחראיים, שמאז ומעולם דנו בדברים האלה ומאז ומעולם גם פסקו בהם.

השר י. טאמן:

תודה. היות וקיבלתי פניה בכתב, הזמנתי הנה את יו"ר המועצה האזורית הר חברון, האם אתה יכול להסביר מה שכתבת.

מר ע. לויטסקי:

אני הבנתי, שהחליטו לחכות לישיבה עם השר ארליך וראשי המחלקות בסוכנות?

מר מ. ריבלין:

לא מחליטים עכשיו, דפים.

מר ע. לויטסקי:

תסלח לי, אני לא כל כך מבין. בזמנו, כשישבנו על התכנית אמרו, שלגבי א ישובים, שצריכים להיות חקלאיים עוד צריך לדבר עם רשות התכנון. אז היתה שאלה, גם שלי וגם של השר דוד לוי - האם הכוונה לא ליישב את הישובים? אותי זה מעניין, כי חלק מהישובים הם על תקציבי הסוכנות. היתה תשובה שרוצים ליישב אותם. נתנו תשובה, שיש תקציבים. עכשיו העניין צריך ללכת בתהליכים הרגילים. אינני יכול להעלות על הדעת, שאנו נשב פה במקום המתכנן. אני חושב, שהמתכנן צריך להיות משהו שמבין בזה. אינני חושב, שאנחנו צריכים להכנס עכשיו לכל הבעיה של התנועות המיישבות וכל הסידורים, שיכולים להיות עם השרים וסגני השרים - זה לא עסק שלנו.

אנו צריכים לעשות דבר אחד - אם הנושא שייך לתוספת ישובים או תכנית אחרת כוללת, בבקשה, יש לכך כל הזכות. אבל מה שאמר פה אומר, שאנחנו פתאום נכנסים האחד לעיסקי השני, ובסוף, אני לא אבין בכלל במה אנחנו מטפלים.

אם הביעותי את מה שאמר מיכאל דקל, אז למעשה,

הוא מציע לאשר זאת כפי שהוצע פה?

מר מ. דקל:

אני אולי אפרט יותר. אני מציע לאשר את הישובים. בקשר לתכנון, אני מציע להעביר זאת לרשות התכנון. בקשר לענין - מי יישב את הישובים - להשאיר זאת עד שהשר יחזור.

מר י. דקל:

בכל אופן, לא לדון עכשיו?

מר מ. דקל:

אני הצעתי גם אלטרנטיבה אחרת, אבל אם לא, לא

לדון עכשיו.

השר י. פאמן:

אני מאוד מודה לכם על ההערות. החיפוף שאני קיבלתי לגבי ועדות הוא, שכל גורם, שיש לו פגיעה, לא רק שאפשר לשמוע אותו, צריך לשמוע אותו, לפני שמחליטים החלטות. לכן, מה שלא תהיה ההחלטה שלו, אם יש גורם, שבמקרה זה הוא לא איזה קטלא קפיה, אלא המועצה האזורית של אותו מרחב, שיש לה בקשה להשמיע את קולה, אז אנחנו נשמע את קולה. אחייב, אנחנו יכולים להחליט מה שנחליט, אבל יש לתת את ההזדמנות לשמוע. בכל אופן, זה מהוג בחיפוף הדמוקרטי שלי.

מר י. דקל:

אני לא חושב שהוא התנגד.

השר י. פאמן:

אז כולל פשוט שומעים. לא צריך לשמוע מעבר

לדברים שנאמרים.

מר ר. שכטר:

אני רוצה להתייחס, בכמה מילים, להתיישבות החקלאית ולא לתכנית כולה. בוודאי שמקובל ואני חושב, שאין משהו שחולק, שכל הישובים שאושרו ועוד כאלה שאנחנו רוצים להגיש לאישור, כולם יאושרו. השאלה האם הישוב הזה יהיה חקלאי, יהיה תעשייתי, יהיה קהילתי, כפרי או בעל אופי אחר? אבל כמה שיותר ישובים ויותר יהודים, זה מקובל.

לגבי הישובים החקלאיים. היום, בדרום הר-חברון, יש 3 ישובים חקלאיים - לפי הותק - בית יתיר (לוציפר), מעון וכרמל. אלה שלושה ישובים, שהותיק שביניהם כבר 3.5 שנים בשטח. כרמל - ששתיים ומעון - חצי שנה.

לפני שלוש וחצי שנים נעשתה פרוגרמה - אני לא נכנס כרגע לויכוח, האם היא אושרה או לא אושרה, או אושרה כמסגרת, בקווים כלליים. מקובל עלי, שאפשר לשפות פרוגרמות, אבל יש איזה מהלך. הפרוגרמה הזו מדברת על 3,500 דונם בבקעת ערד כפול 3 ישובים של המחלקה להתיישבות ו-600 דונם מטעים ביער יתיר. זה, בערך, מצאי הקרקע הקיים. אלה דברים, שכרגע, לא יכולים להשתנות. יכול להיות, שבעתיד, ישתנו. כרגע אלה הסתומים. מים - זה נתון שהוא פוטקציה של כסף. אפשר להביא אותם אם משקיעים יותר כסף. אני לא אתייחס כרגע לפושא של המים. גם הוא, כרגע, בצמצום רב - עד כדי כך, שמושב מעון, בעונת הקיץ הקרובה, לא יגדל גידולים חקלאיים.

זו היתה הפרוגרמה. לפי הפרוגרמה הזאת, במשך 3.5 שנים, עובדים הישובים. יש לזה הרבה מאוד השלכות. אני לא אכנס כרגע לפרוט ההשלכות - של תכנון המשק וכו'. לפי הפרוגרמה הזאת, ירדה הפחיתות ע"י המחלקה

להתיישבות לתכנן 6 ישובים חקלאיים. זו אותה תכנית מסגרת, שיהודה קודם הקריא אותה, שאושרה כתכנית מסגרת, ונאמר שכל ישוב יידון לגופו, ספציפית. כעת המסגרת הזאת אומרת - 6 ישובים, שבהסתמך על אותו מצאי קרקע מחלקת את השטח, לא ל-3 אלא ל-6. זה אומר כ-2,000 או 2,400 שלחין במקום 3,500 ו-400 דונם מטעים במקום 600. אנו ערערו על ההחלטה הזאת של הרשות לתכנון.

אני רוצה לציין, שההחלטה הזאת עברה ללא ידיעתנו, בלי שישבו עם הישובים, ולפחות יאמרו להם במה כרוך השינוי המשמעותי הזה, כי זה כמעט קיצוץ במחצית מכסת הקרקע. לא ישבו עם הישובים ויום אחד התעוררו והיינו בפני עובדה מוגמרת. יותר מזה, בהר עמשא, אושרה אמנם כשקודה, אבל איננו יודעים האם היא אושרה כישוב חקלאי. שם מקימים היום, אם אני מבין נכון, קיבוץ. זה לפני אישור ועדת גבתי, שעוד לא החליטה ולפני הישיבה הספציפית על הפרוגרמה של הישוב הרביעי, החמישי והשישי. כלומר, אם אני מבין נכון - ואני לא מצוי כל כך במערכת - ההקמה של הקיבוץ בהר עמשא, כך נראה לי, סותרת את כל מערכת החלטות, כפי שהן צריכות להתקבל והתקברו עד היום. המיקוד כרגע הוא על הר עמשא. לי אישית, נפשית, קשה להתנגד להקמת ישוב. אני חושב, שלהקים היום קיבוץ בהר עמשא, זו קביעת עובדה, שאחייק יהיה קשה לסגת ממנה. כלומר, גם אם יוחלטו החלטות אחרות, זו תהיה כבר עובדה קיימת. ואז כבר, הקיבוץ הששי והשלישי מתבקשים מאליהם, כי קיבוץ אחד לא יעמוד לבד. אני יודע, גם, שהמבטים שהוזמנו, הוזמנו לפי פרוגרמה של קיבוץ ולא לפי פרוגרמה של שום ישוב אחר.

על זה, אנחנו, הישובים בדרום הר-חברון, קבלנו. לפני שהגענו לוועדת השרים הזאת, עברנו את כל מי שאפשר לעבור, החל בחבל הסגב, דרך המחלקה להתיישבות על שני יושבי הראש שלה והמנכ"ל. פשוט, לא מצאנו אוזן קשבת. אנו חושבים, שנעשה פה עיוות. מה שאנחנו מבקשים, קודם כל, שרשות התכנון תשב ותאזין לישובים, איך הם מערכו עד היום ואיך הם תכננו והתקדמו בתכנית המשק. ושהם ישבו עם המתכננים של החבל עצמו, כי המתכנן האזורי שלנו, למשל, מתנגד לתכנית - איננו יודע, האם אני אומר זאת פה בכתובת הנכונה. מתכננים אחרים

בחבל, הם עצמם, לא ישבו ברשות לתכנון ולא השמיעו את עמדתם. לכן אסחפון מבקשים, שכל זמן, שלא יערך דיון נוסף ברשות לתכנון, לא יוקם קיבוץ בהר עמשא, אלא יוקם ישוב, שיוכל להיות גם ישוב קהילתי.

מר א. זייף:

אני רוצה להתייחס למה שנאמר פה, מאחר וזה נוגע גם לתפקידי, ישירות, כיו"ר הועדה להקצאת קרקעות, כלומר, זו שמקצה את הקרקעות החקלאיות לישובים.

הפרוגרמה שהוכנה ע"י המחלקה להתיישבות, היא הצעה של הרשות לתכנון. היא עוד לא התקבלה ברשות לתכנון. ברשות לתכנון, המחלקה להתיישבות גיבשה הצעה על מספר יחידות הישוב ועל גודל מכסת הקרקע לכל ישוב. על סמך הצעה זאת, נערך דיון ברשות לתכנון, נקבעת הפרוגרמה ופיתוח הפחיות לוועדה להקצאת קרקעות - כמה קרקע להקצות לכל ישוב. עד היום, זה לא נעשה. כל מה שנעשה עד היום, גם אם הישובים נערכו לפי זה, אלו היו, סה"כ, הצעות. הדיון הממשי וההחלטות עוד לא התקבלו. כך, שעד היום, ברשות לתכנון, איננו יודעים כמה קרקע מגיעה לכל ישוב. כך שאי אפשר להתייחס למה שהעלה פה ראש מועצת הר-חברון, כי מה שנעשה לפני 3.5 שנים, זו היתה סה"כ הצעה ומה שמוגש היום, זו הצעה. יערך דיון ברשות לתכנון, שיהיה כפוף למגבלות של אמצעי ייצור וכמות מכסת הקרקע, ואז, בוועדה להקצאת קרקעות, יקצו את הקרקעות לישובים. עד היום, זה לא נעשה ולא אושרה אף תכנית. רציתי להביא את זה לתשומת לב הועדה.

חייכ ח. פורת:

אני רציתי להתייחס לשלושת ההצעות, שהוצעו כאן, במסגרת הדיון. אולי כדאי שנתחיל באותם דברים, שנדמה לי, שאינם שווים במחלוקת ואני חושב, שבהם, יכולה להתקבל החלטה אופרטיבית בוועדה היום. אני מתכוון לנקודות שבדרום - מערב הר-חברון. מצויות שם 3 נקודות: להב ג', אשכולות ובית מרסין. אני חושב, שלגבי שלושת הנקודות האלה, ששתיים מהן: להב ובית מרסין

נמצאות בתוך תחומי הקו הירוק, ואשכולות נמצאת במרחק קטן מעבר לקו הירוק - כנקודות חקלאיות, אפי חושב, שיש מקום לאשר אותן כאן, במסגרת הועדה. אפי מבין, שגם מיועדים להן שטחי קרקע, ולפי טיבעו של עפ"ן, הן תהיינה קשורות למערכת של קיבוצי השומר הצעיר. אפי חושב, שאם צריכים לפסול זאת בוועדה, באיזו שהיא צורה.

השר מ. טייס:

האם השומר הצעיר יהיה מוכן לשבת במצפה-להב?

חייב ח. פורת:

זו בעיה שלו. יש כאן, פחות או יותר, קו אחד. אם לא, אולי נצטרך לפתור להם את הבעיה.

הבנתי מתוך הדברים שנאמרו ע"י אנשי הסוכנות, שלישובים הללו הוקצו כבר תקציב במסגרת הסוכנות. אם בנשא הזה אין חילוקי דעות, אז זה לפחות דבר, שאפשר לאשר אותו.

עכשיו, מה שפוגע לפושא של דרום מזרח הר-חברון, גוש יתיר. אפי מבין, שגם כאן, ישנה נקודה אחת, שיש בה מכנה משותף, והיא, האישור להקמתם של הישובים והישוב העוסף שמוצע - יתיר. אפי אחד כאן אינו מתנגד לישובים. כולנו מסכימים לישובים משני צידי הקו הירוק. דווקא חשוב לראות זאת כגוש אחד ולשבור את המיתוס הקדוש של הקו הירוק. כפי שעמוס עוז כתב: "לא נשבעו אמונים לקו הירוק". אפי חושב, שזה צריך להיות מוסכם על כולנו.

אפי חושב, שהשאלה, שעומדת עכשיו על הפרק, נוגעת לשאלת אופיים של הישובים - האם הם יהיו ישובים חקלאיים. כמו כן, עומדת שאלת חלוקת הקרקעות. דווקא בנקודה זאת, נדמה לי, שאנשי הסוכנות צודקים, כשהם אומרים, שבהעדר מנהלי המחלקה וגם בהעדר שר החקלאות, גם אם אפילו שאלה זאת

צריכה להיות מודעה בוועדה, לא נכון שהיא תסגר שלא בפני כוחותם. כלומר, אפשר לקבל פה החלטה על הקמתם של הישובים, אבל שאלת אופיים המדוייק, על יסוד ההצעה של הרשות לתכנון, תאושר, בבוא העת, כתאום עם כל אותם גורמים, שבאמת חסרים לנו כאן.

אפי רוצה לומר רק מילה אחת נוספת בהקשר לזה - אישרנו את הישוב סוסיה, כישוב קהילתי. אפי סבור, שבישובים כל כך קשים, מובהקים - ויש לנו מסיון בענין זה, קשה מאוד להשתית ישוב על מסגרת של מרכז אזורי, בלי לתת לו אמצעי ייצור. דיברתי על זה גם עם יהודה דקל. אפי חושב, שבתכנון הכולל של חלוקת המשאבים של אמצעי הייצור, יצטרכו לקחת בחשבון גם את הישוב הזה. כי אנחנו מכירים ישובים קהילתיים שיש להם גם אמצעי ייצור, לפחות כמו בעופרה ובמקומות אחרים, שיש להם גם איזו שהיא משבצת חקלאית - ואפי חושב, שלצורך קיומו של הישוב, יהיה חשוב מאוד, שהרשות לתכנון תיקח גם את זה בחשבון. אין סיבה, שהישובים שעדיין לא הוקמו, יקבלו את ההקצאה הקרקעית, בלי שתהיה התייחסות גם לישוב, שהוא כעת כבר בשלבי הקמה אחרונים.

מילה אחרונה רציתי לומר בקשר לפושא של מרכז הר חברון. ברשותך, אפי רוצה לומר, שבאמת, התכנית שהוצעה בשעתו עיי הסוכנות, מדברת על מה שהם קראו - פרסה, שעוקפת את הישוב ומדברת רק על מורדות הר-חברון, אם המזרחיים ואם המערביים. אפי חושב, שמבחינה עניינית, זווקא לאור זה, מתבקש שיבוץ של ישובים בלב דרום הר חברון. שוב, אם לא נשבענו אמונים לכך שלא תהיה התיישבות מעבר לקו הירוק. מה גם, שכפי שנאמר פה, ההחלטה על עות'מאל, היתה החלטה עקרונית. ישנו בידי הפיסוח שאומר: "הוחלט על מקום קבע לישוב זוהר, מיום ג' באלול תשל"ז (17.8.77). לאפשר איתור ותכנון מקום הקבע של ההתיישבות בהצלבות הדרכים באר-שבע עם הכביש שמוביל לסמוע, ממערב לכביש באר-שבע - חברון" - באותו מקום שיודקה הצביע עליו המקום נחק מהמפה, כיוון שלא נמצא כאן מצאי של קרקעות. עכשיו, לפי מייטב ידיעתי - נמצאת כאן פרקליטת המדינה, פליאה אלבק, שתוכל להציג את הדברים - אותרו פה שטחים די נרחבים, שמאפשרים הקמת ישוב הקבע.

לכן, אין פה צורך להחליט שוב על הקמת ישוב, אלא רק לאשר את המקום במקום הזה, בכפוף לחוות דעתה של פליאה אלבק ובתאום עם החטיבה להתיישבות ועם הגורמים הפוגעים בדבר. אני חושב, שזה יאפשר לגשת לביצוע.

מר מ. דקל:

אני רוצה לקרוא קריאת ביניים ולשאול - למה אנחנו צריכים בכלל לדון על זה ולהתייחס לזה. זו החלטה קיימת. שינוי מקום ממקום למקום, זה ענין של הסוכנות היהודית.

חייכ ח. פורת:

כי בהחלטה מדובר על איתור ותכנון ויש כוונה, שהדבר הזה יהפוך להיות דבר אופרטיבי לביצוע.

מר מ. דקל:

אם הועדה תרשום לפניה וזה מספיק, אז גם לי זה מספיק, לא זו השאלה.

מר ד. שקל:

להערכתנו, אחת מאבני הבוחן של ההתיישבות באזור הזה הוא למעשה הפתרון הכלכלי - תעסוקתי של אותם ישובים שיוקמו. למעשה, כח המשיכה של האזורים האלה, ללא פתרונות כלכליים - תעסוקתיים, יהיה בבחינת תפסונו מרובה לא תפסונו.

השר י. טאמן:

בשביל זה הקמנו את המשרד שלי. ותגיד זאת לשר

כי הוא לא רוצה לתת לזה כסף.

חייב ח. פורת:

זה גם קושר אותנו לכביש לוציפר - ערד, שעות
מקור תעסוקה באזור הסגב, באזור שדה התעופה.

מר ד. שקל:

לכן, מן הראוי היה, שכל החלטה שתתקבל כאן
בועדה, תתן גם את הפתרונות הכלכליים - תעסוקתיים. לכן, יהודה דקל בא למעשה עם
משפט מטעם פרופי פוהרילס מהרשות לתכנון כי ימצא פתרון. אפי מציע, לפי שתתקבל
החלטה, שנשמע את הרשות לתכנון. יתכן, שהפתרונות החקלאיים הם לא הפתרונות
הבלעדיים לאזור זה.

השר י. טאמן:

יש גם מכתב מהפרופסור, שאומר, שהדפוסים
הכלכליים של הישובים וקצב הקמתם, ידונו על בסיס פרוגרמות ספציפיות ואופיים
יקבע בהתאם לזה.

מר ד. שקל:

כן, אבל זה מאוד כללי. לכן שאלת השאלה - מהם
באמת הפתרונות או הקווים המנחים לבעיה התעסוקתית. אחד האפשרויות שניתנות כאן,
שלא יהיה פתרון חקלאי לארבעת הישובים האלה. יתכן שיש ללכת בכיוון אחר, כמו
תעשייה.

מר י. דקל:

ההצעה שמונחת במזכירות הממשלה קשורה בהצעות
ספציפיות, שאומרות שאלו ישובים משולבים, יש בהם אמצעי ייצור בחקלאות, תעשייה
ואחרים, בהתאם לתנאי האזור. בפרוש, מה שאתה שואף אליו.

מר ד. שקל:

כן, אבל לא שמעתי זאת.

מר י. דקל:

זה נאמר בפעם הקודמת.

הגבי פ. אלבק:

אני רוצה, בכל זאת, להפנות את תשומת הלב, כי כשמדברים על התכנון של האזור הזה, שאם עוזבים את הנקודות הכי פרובלמטיות, כגון עות'אל, לאורך הציר מצפה-לכיש - אשכולות ולאורך הציר אשכולות - עומרים - יתיר, יש מצאי קרקעי גדול מאוד של אדמות מדינה.

(מכאן רשמה ז.ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

גבי פ. אלבק:

אני רוצה להפנות תשומת הלב, שכאשר מדברים על התכנון של האזור הזה, אם עוזבים את הנקודות הכי פרובלמטיות, כגון עות'אל, הרי שלאורך הציר מצפה לכיש - אשכולות ולאורך הציר אשכולות - עומרים - יתיר, יש מצאי קרקעי גדול מאד של אדמות מדינה. לגבי חלק גדול מזה שלחנו חוות דעת וחלק עדיין בעבודה, אך קצת חבל, שכאשר מתלבטים פה עם הישובים, שלא לוקחים זאת בחשבון. כמוכן, אלה לא אדמות כמו בקעת ערד לחקלאות, אלא זה סוג האופי של קרקעות הרי חברון.

השר י. טאמן:

את מפנה תשומת לבנו לעובדה, שיש מצאי רציני

יחסי של קרקעות בשמי איזורים אלה וצריך לחפש, איך לשצל עובדה זו, אם כי אלה לא

קרקעות חקלאיות טובות מסוג בקעת ערד.

מר י. דקל:

יש לי הרושם, שכבר ציינתי את העובדה, שהמפה המופיעה כאן היא, מבחינה מסוימת, מיושנת, משום שעל האכסניים יש תכניות נוספות, לאור מצאי הקרקעות, שציינה גבי אלבק; כך שבפעם הבאה בודאי תוצג תכנית לעיבוי תכנית זו.

השר י. טאמן:

אנחנו מאשרים את הישובים הבאים: יתיר ג', להב ג', אשכולות ובית מרסים.

גבי פ. אלבק:

בית מרסים זה לא בתוך שטח אש?

השר י. טאמן:

אני מבין, שזה בהנחה, שהוא לא ישאר במקום הנוכחי שלו - המיקום המדויק עוד יבוא. אנו גם רושמים לפנינו את המרת המקום של עתניאל, כישוב קהילתי.

סגן השר מ. דקל:

הוא מאושר כישוב קהילתי.

הת/44 - מבצע איכלוס בהתישבות

השר י. טאמן:

אנו יכולים לעבור לסעיף שו"ת. מרבית הפוסקים

בסעיף זה קשורים בענייני הזמן. נושא ראשון - לגבי אכלוס של ההתיישבות, שאנו עוסקים באישורה, הועלתה הצעה, ביוזמת משרד העבודה והרווחה, להשתמש במרכז להכוושה לערי פיתוח, כדי לצאת במבצע תעמולתי, בדומה למה שעשה לגבי ערי הפיתוח באיזורים אחרים ולעודד הכוונות מתישבים, במקרה זה, ליהודה, שומרון ועזה.

אנחנו שמענו פרטים מסוימים על הצעה זו

מוושינגטון. כנראה כבר היתה פניה לבדיקה עם הטלויזיה הישראלית והטלויזיה הישראלית הדליפה זאת מיד לארה"ב. באחד מימי השבוע, בחדשות הבוקר, שמעתי ברדיו, שישראל עומדת להוציא 150,000 דולר על תעמולה, כדי ליישב את יהודה ושומרון ובוושינגטון כועסים על כך.

אני הזמנתי לכאן את מר זוהר גינזל, שימסור במה

מדובר, כדי שאנחנו ניתן את הגושפפיקא לשימוש החדש הזה. אני מבין, שלגולן זה עשה כבר.

מר ז. גינזל:

לגולן זה עשה וכרגע נמצאים בשלבי קליטה של

תוצאות המבצע. זה דבר, שעשה בשיתוף עם משרד הביטוי והחטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית.

השר י. פאמן:

כועדת המעקב שמענו שני דיווחים סותרים.

למארגנים נראה, שהמבצע לא נתן מספיק פירות ואילו אנשי הגולן, היו מאושרים ממש.

מר ז. גינזל:

כפרא, שהאמת היא באמצע. אפוא, במרכז להכוונה

לערי פיתוח מרוצים ומה שיותר חשוב הוא, שלמדנו את הלקחים מהמבצעים הקודמים, כדי לתקן את המבצעים הבאים.

את המבצע הזה, ביהודה ושומרון, אפוא כבר

מתכננים, עפ"י מספר לקחים, שלמדנו ממבצעים הקודמים.

המבצע ביהודה, שומרון וחבל עזה התחיל ביוזמה

משותפת שלנו ושל נציגי מועצת ישע והשלב הראשון שלו היה סקר של אפשרויות הקליטה במקומות אלה. כיום, אנו נמצאים בשלב של מגעים, גם עם משרד הביטוי - שבלעדו אי אפשר - וגם עם המחלקה להתיישבות - שגם היא גורם נכבד - ואפי מקוה, שמעתה ואילך, אפוא נפעל במשותף כדי לקדם נושא זה.

המבצע עצמו, כפי שאמרתי, החל בסקר של אפשרויות

קליטה, שחילקנו אותו למספר תקופות: אפשרויות קליטה תוך 6 חודשים, 18 חודשים ומעל ל-18 חודשים; אפשרויות קליטה פירוש של דבר, מבנים קיימים, דירות וכו', כשנושא התעסוקה, כפרא ברוב הישובים, יצטרך להשאר על אותו בסיס נוכחי של קליטה ביהודה ושומרון, דהיינו, מקום עבודה במקום המגורים הקודם.

אפוא פרטנו את הבדיקה לישובים קהילתיים-דתיים,

קהילתיים-חילוניים, קהילתיים-מעורבים, מושבי עובדים, מושבים שיתופיים וקיבוצים ופרט לזה, כמובן, המקומות העירוניים: אריאל, קרית ארבע ועמנואל. לבד מהישובים העירוניים הללו מצאנו 356 אפשרויות קליטה בכל אחת מצורות ההתיישבות שהזכרתי, בטווח של 6 חודשים; 1,093 בטווח של 18 חודשים; 370 בטווח של מעל 18 חודשים; 430 במסגרת "ביתך" ובס"ה הגענו לכ-2,300 אפשרויות קליטה בטווח המדובר. זאת, כפי שאמרתי, לבד מהדירות, שבונה משרד הביטוי באריאל ובקרית ארבע.

המספר הזה הייתה אותו בתכנון, על משה של פרסום רחבה ביותר, משום שכדי להגיע למיצוי אפשרויות הקליטה האלה, אסחמו חייבים להגיע לפחות לפי 3 מועמדים; דהיינו, אסו מתקרים, בערך, לכ-10,000 מועמדים. מעבר לזה, לפי הסיון שהיה לנו בעבר, במבצעים הקודמים, אסחמו ערכים להיעשות כפולה, כלומר, אסו ערכים לטפל בכ-20,000 פניות לקריאה זו, שלא כולם באים בפוטנציה להתיישב, אלא להתעניין בפושא זה.

כדי להשאיר אמינים עם אותו ציבור, לא לאכזב אותו וגם לא לקלקל את השם הטוב, של כל השותפים, עבליט את עסין הגרעינים בעתיד. כלומר, ככל שסוכל למצות, עם כוח אדם זה, את מילוי המקומות הקיימים, ששתדל לעשות זאת ומעבר לזה, נציע לפופים להתארגן בגרעינים לעתיד ופאפשר להם, בבוא העת, לממש את רצונם.

שיטת המבצע שלנו תהיה דומה מאד למבצעים הקודמים, דהיינו: בתחילה, פרסום רחב-מימדים, גם בטלוויזיה, גם בעתונות וברדיו, נציע לציבור לבוא, לקבלת פרטים ראשוניים - תכנסו שבוע ימים של קבלת קהל כזו, מהבוקר עד הערב (אם לא ישתנו דברים, זה יהיה בכפר המכביה) והציבור יוכל לקבל מידע מנציגי הישובים עצמם. באולם זה יהיו כ-15 מקודות אינפורמציה וכל חבל ישלח נציגים של צורות ההתישבות, המאפיינות חבל זה והאנשים יקבלו את המידע הראשוני שם. במקום זה יהיה הסיפוי הראשוני, גם מצד האנשים וגם מצד המראיינים, אך הוא יהיה עדיין סיפוי לא מעמיק. כל הציבור הזה יקבל אפשרות לשלם, באותו מעמד, באמצעות בנק הדואר, את השתתפותו בסיורים מאורגנים, שיערכו עפ"י ההתעניינות שלו. אסי חוזר ומדגיש, סיורים אלה יהיו בתשלום מלא כמעט של המשתתפים. הסיורים במקום יהוו את הקשר המעשי הראשון בין הפופים ובין הישובים עצמם. בשלב זה, אסו צופים לסיסון סוסף, בעיקר של אלה, שהמחשבות שלהם לגבי התנאים היו שונות מהמציאות שיפגשו בה. הישוב עצמו יתחיל בטיפול העמוק והיסודי יותר של כל הציבור שסותר, לקראת ההתישבות שלו.

בערים, העפיון פחות מורכב ואילו במושבים, העפיון

יותר פרובלמטי.

אנחנו מפגשנו, בעפיון זה, גם עם מתי דרובלס ואני

מקוה, שבהמשך, תהיינה לנו פגישות נוספות עם אנשי הקליטה של מחלקת ההתיישבות ונגיע גם להסדר קליטה נוח, פחות או יותר, שמתחייב מהמציאות של טיפול במספרים גדולים של פונים, שאנו צופים.

הכלל הוא - וכדאי להדגיש זאת - שאנחנו פותחים,

בדרך זו, את האפשרות בפני כל עם ישראל נדמה לי, שזה חשוב. האוטוגרד אולי עשה את תפקידו ואני חושב, שהשלב הזה, של פתיחת האפשרות השווה לעם ישראל כולו, היא חשובה מכל הבחינות, אם חברתית, אם משקית ואם מוסרית.

מבחינת לוח הזמנים, אנחנו נמצאים, אולי, קצת

בפיגור. הכוונה היא להתחיל בפרסום במחצית הראשונה של פברואר ובמשך חודש ימים "לרוץ" על הפרסום, דהיינו, עד מחצית מרס. במחצית מרס צריך להתקיים שבוע קבלת הקהל ולאחר מכן, בחול המועד פסח, אנו רוצים לקיים את הסיוורים המאורגנים במקומות. גם מבחינת הקליטה, זה מצב טוב לקראת הקיץ ויש מספיק אפשרות להיערך לקליטה טובה יותר לקראת שנת הלימודים הבאה.

כאחד הלקחים מהמבצעים הקודמים, הפעם אנחנו

נאפשר לצוות רציני של אנשי הישובים עצמם לטפל בכל מה שקשור עם הפיירת ודרכון הקשר עם המתישבים וכמובן, להביא עפיון זה, כחומר גלם, בפני הועדות המשותפות, או בפני מחלקת ההתיישבות, לפי ההליכים שלה, בעיקר במושבים.

נדמה לי, שאפשר לומר, שהנושא התקציבי של המבצע

עצמו מסודר. האוצר נתן את הסכמתו בצורה מסוימת; משרד המדע והפיתוח פתר לנו

חלק גדול של הבעיה, עפ"י הפסיית האוצר, ואפי מצפה להשתתפויות של מחלקת ההתיישבות ומשרד הביטוי. חלק נוסף יבוא מתקציבם שלם. מבחינה זו, אפי חושב שאין עיכוב ואפשר להתחיל בעבודה. הדבר היחידי, אשר מעכב את העפין ואת קידומו עפ"י לוח הזמנים שהעליתי, הוא עפין של אישור עקרוני של הטלויזיה להקנות תשדירי השרות. הטהל הוא, שכל תשדיר מוגש לוועדה בטלויזיה, שצריכה לאשר אותו. אפי מעריך, שהעיכוב הוא מטהלי בלבד.

השר י. נאמן:

אל תהיה בטוח.

מר ז. גיטל:

מכל מקום, אם נוסא זה יסגר תוך יומיים-שלושה, אפשר יהיה לעמוד בלוח זמנים זה ואפי, בהחלט, יכול לסיים ברוח אופטימית ובאמונה, שרבים יבואו לברר את האפשרות להתיישבות במקום זה.

הערה אחרונה - לא נשלב, במסגרת המבצע, את היוזמות הפרטיות ביהודה ושומרון.

השר י. נאמן:

כאשר האוצר היפנה אלינו את המרכז להכוונה לערי הפיתוח, אפי שקלתי, שיש מקום שמשרד המדע והפיתוח יהיה שותף לעפין, מתוך מחשבה, שפציג האוצר העלה אותה קודם, של דאגה לתעסוקה ופסיון למשוך את אותם בעלי המקצוע, שלגביהם אנו מתכננים את התעסוקות היותר מדעיות ומתוחכמות. המדובר הוא, שישתתף בכך, תקציבית, משרד המדע והפיתוח, אך גם משרד הביטוי ושמע מה המצב לגבי משרדים אחרים.

סגן השר מ. דקל:

באופן כללי, אפי מאד שמח על כך. איפפי יודע, אם יש כבר צורך במבצע הזה, מבחינת הדירות העומדות ויקות, אך טוב שמתחילים במבצעים אלה.

יש לי שתי הערות. הערה אחת - אפי קראתי בעתונות ושמעתי מידידיו, גינדל, שזה איפפו מתייחס לפרטיים. איפפי יודע, בדיוק, מה זה. איפפי רוצה להכנס, כרגע, לויכוח ערכי-אידיאולוגי, מה זה פרטיים ומה זה לא פרטיים. כאשר הולכים לטפל במתישבים בשכונת של "רסקו" באריאל, זה פרטי, או לא פרטי? אם אותה חברת "רסקו" תקפה מחר אדמה ביהודה ושומרון ותקים ישוב, האם היא פסולה? האם חזרנו חזרה לשנות ה-20?

אפי מציע, שלא נשתמש יותר בביטוי זה והועדה תקיים דיון ותחליט למי זה מיועד. לפי דעתי, זה מיועד לכל מקום ומקום, היכן שיש בתים וצריך למסור אותם.

כאשר ועדת השרים לענייני התיישבות אישרה הקמת ישוב, זה ישוב, שהממשלה החליטה עליו ולא יעשו באף מקום הבחשה כזאת, בין פרטיים או לא פרטיים.

אם אתם לא מקבלים תיזה זו, שקיים על כך דיון; מקבלים תיזה זו, גמרנו את הויכוח. יהיו ישובים פרטיים, בעוד ששה-שפתיים, אז יתכן, שגם להם יצטרכו לעזור באכלוס.

השר י. פאמן:

בסקודה זו אפי מציע לא להמשיך את הדיון בזה, אלא לקבל את מה שאתה אומר. כאשר מחליט על הענין, בהחלטה נגיד, שעצם הפירוט של הישובים, שיוכלו בזה, יקבע עיני הועדה.

מר ז. גיטל:

חלילה לי מלהכנס לויכוח בענין הזה. אפי' רק רוצה להעיר הערה אחת - הבעיה שמעכבת בעדו היא, קודם כל, מתוך השחה, שחברה פרטית כזו, שהולכת לבטח כזאת, לוקחת בחשבונה עלות פרסום בכוחות עצמה. שנית - וזו הבעיה העיקרית - ברגע שבונה זאת משרד הביטוי, כל בעיה של דירה וזולת, או של קומה לא מתאימה וכו', נפתרת במסגרת הליכים מקובלים. חוששני, שבכל מקרה אחר, כל מה שלא ילך, יבואו אלינו ככתובת לפתור את הבעיות האלה.

סגן השר מ. דקל:

אפי' מבין את הבעיה, אך היא איננה דומיננטית.

הערה שניה - בהצגת הדברים, כפי שהציג זוהר גיטל, נאמר שאנו הולכים להקים גרעינים חדשים. אז אפי' יודע, שיש תועעות מיישבות והסוכנות היהודית או ההסתדרות הציונית מטפלת, טוב מאד, בגרעינים. אז נדמה לי, שענין זה מכוסה. אם רוצים לעזור לתועעות המיישבות, יבורכו; אך אם אתה מדבר על גרעינים כלליים, בקשר לאותן התושבות, אז יש כבר מוסד, המטפל בזה. האם אנו הולכים להקים עוד מוסד?

נוסף לכך, אתה פירטת עם מי באת במגע ועם מי דעת. מפליא אותי, ששני משרדים בכלל לא מופיעים: לא משרד הבטחון, שגם אם תקים גרעין, הוא יצטרך להקצות את הקרקע ולא משרד החקלאות, שהוא אחראי מיניסטריאלית על ההתיישבות ביהודה ושומרון. עדיין אינני תופס איך זה קורה, אך עובדה שזה קרה.

חייב ח. פורת:

ראשית, אפי' מצטרף לקודמים ומבדר על מבצע זה. אפי' רוצה להדגיש, שאפי' חושב, שזו תהיה טעות להציג את המבצע הזה, כאילו שהמאגר

של פוטנציאל החלוצי וסתיים ועכשו הגיעה השעה לחפש את האנשים, שיהיו מוכנים, עקב הטבות, להגיע. להיפר, דוקא הרחבת מעגל ההתיישבות, לכל גווייה, מחייבת היום כתובת ממלכתית ולא רק מסגרת תנועתית. לכן, אפי חושב, שמבצע זה יתרום תרומה גדולה, הן לגבי הישובים הקיימים, בעיקר הישובים הקהילתיים והחקלאיים, והן לגבי גרעיים, שעדיין לא נמצאים ולעתים אנו יודעים, שהם אינם יודעים את הכתובת. אנו יודעים, שהיום מסתובב פוטנציאל גדול, אשר מחפש כתובת ומבצע זה יתן כתובת ויסדיר את הדברים.

אפי גם מסכים לדברי מיכאל דקל, שהמבצע צריך

לכלול את כל צורות ההתיישבות.

נקודה שניה, שאפי רוצה להדגיש, בקשר למבצע זה -

ומו הדיו לומר זאת - המבצע כאן מדבר על יהודה, שומרון וחבל עזה.

השר י. נאמן:

יש הצעה, ששיתן את הגושפיקא גם לערבה.

חייכ ח. פורת:

ראשית, לגבי בקעת הירדן, אמנם נעשה בשעתו מבצע

של "בפה קו" בבקעת הירדן ואינני יודע אם הוא כלל אז את מעלה אפרים. אך אפי יודע, שהיום לפחות לגבי מעלה אפרים יש שאלה לא פשוטה ואפי הייתי מציע, גם אם ההתיישבות החקלאית שבבקעה היא סוגיה נפרדת, שמעלה אפרים פעם נוספת תיכלל במסגרת המערכת הזאת.

דבר נוסף, גם אם במבצע זה, הדבר לא יכול להיות

כלול, אך יש מקום לעשות דבר דומה מעין זה לגבי הנושא של הערבה.

אפי רוצה להתייחס למושא הדיור. את החשיבות העיקרית של התכנית אפי רואה בשתי מקודות: ראשית, כדי לתת לעפ"ן זה לגיטימציה, לשוכח "רוחות רעות" המושבות בעפ"ן. אפי עצמי מחרדתי, כאשר ראיתי את תשובת ועד העובדים של רשות השידור, ששעשתה אפילו שלא בידיעתה של מי שהיתה אחראית על התשדירים. הבקשה היתה לגבי יהודה, שומרון וחבל עזה והתשובה היתה: אפס! מאשרים בברכה את התכנית לגבי חבל קטיף. לגבי יהודה ושומרון - "יוק". אז אפי חושב, שאם יכולה להיות איזו שהיא התלבטות במושא הזה, גושפסקא של הועדה, בגושפסקא ממלכתית, תסיר את הספקות גם מהטלויזיה.

אפי חושב, שחשיבות המבצע הזה תהיה, אם יהיה שותף בו, בצד החטיבה להתיישבות, גם משרד הביטוי. היום משרד הביטוי הולך בשיטה, שיש בה מדה מסוימת של הצדקה. הוא מרחיב את היקף הבטייה לפי דרישה. כאן צריך להיות איזה שהוא היזון חוזר בין הדרישה, שתבוא לידי ביטוי בדברים כאן, לבין הביצוע עם משרד הביטוי. לכן, כדאי לשמוע מיוסי מרגלית, שמשדד הביטוי, במושא הבטייה, יהיה שותף במבצע עצמו וזה יהיה לברכה, שגם גורמים מוספים ישאו בטל, גם הארגוני וגם הכספי.

מר י. מרגלית:

אפי מוצא לשכונן להעיר הערה, ביחס לדברים שהוצגו כאן. המשרד, כשלעצמו, התכוון להתחיל בפעולה, בכל מה שקשור במושא עידוד האכלוס, ביוזמות שהמשרד יוצר כיהודה ושומרון. לצערי הרב, הסדר הטוב בממשלה הוא כזה, שלעתיים כל אחד פועל במערכת שלו וברגע שהובא לידיעתו, שיש איזו יוזמה אחרת, מן הראוי לבחון אם יש אפשרות להתאחד, כדי להשיג מטרה משותפת.

אייפיי יודע מפ"ן שטל זוהר גיפדל את הפתוסים כמות שהם. אפס! על כל פנים, סבורים שמן הראוי להפגש ביחד, לראות מה אומרת התכנית, באיזו מידה ניתן להוציא את המירב ממנה, מבלי שאפס! עשה פרסום, שאין

אחריו שום דבר, אלא להיפך, שהפרסום יהיה אכן אפקטיבי ויביא אוכלוסיה להגברת אותם ישובים, ששיתן ליצור בהם תוספת אוכלוסיה. זה מתחלק לכמה חלקים: ראשית, למלאי הדיור הזמין, ששיתן לאכלס אותו; ששית, לצפי של פיתוח, ביחס לאוכלוסיה עתידית.

אני סבור, בעקרון, ששיתן למצוא את הפתרון, אם אכן תהיה פעילות משותפת ומאורגנת. לכן, אני מרשה לעצמי להציע, שיוטל על ועדה משותפת, שתבחן את ההצעה ותקבע אותה. משרדנו נכון להיות שותף - הוא אינו נכון להיות קופה ממונת.

מר י. דקל:

אנחנו הכנו תכנית לקליטה בהתיישבות למשך שנים אחדות, שנמצאת בטיפולו ואני מניח, שבאחת ההזדמנויות הקרובות, התכנית כולה תוצג בוועדה.

ששית, אנחנו נצטרף ליוזמה של משרד העבודה והרווחה, כפי שעשינו זאת בעבר, לגבי שתי התכניות הקודמות. הסכום, אשר ידרש מאתנו כמשתתפים, מובטח. אולם, צר לי לומר, שאיננו יכולים להסכים לצרף את הדיור הריק בישובים החקלאיים למבצע. יש ישובים חקלאיים בבקעת הירדן ובחבל קטיף, שם עומדים בתים ואנו, לצערי הרב, לא יכולים לאכלס אותם. לכן, הם לא יהיו במבצע. המספרים, המופיעים בסקר של זוהר, יהיו שונים, לאור עובדה זו.

חייכ ח. פורת:

למה?

מר י. דקל:

כי אין לנו עכורס אמצעי יצור. פיתוח החקלאות שלהם הוקפא - זה המצב להיום - ובמשך החודשים הקרובים אנחנו ננהל מויימ עם משרד

החקלאות, ואם נגיע למצב, שיאפשר לנו לאכלס, אז אינני חושב שידרש מכצע, אלא תהיה מהירה.

מכל מקום, זו עובדה מצערת. היא היתה בדיון ממושך בוועדת הכספים של הכנסת והדברים הובהרו גם שם. אני עצוב, שאני צריך לדווח על זה גם כאן. העובדות הן, שישובי גוש קטיף החקלאיים נשענים, ברובם, על ענף חקלאי מסוים, שיש בעיות בקשר להמשך פיתוחו ואותו דבר בקש לפיתוחם של ענפים נוספים בבקעת הירדן. עד שהדברים האלה לא יגיעו למיצוי, אנחנו לא נהיה חסרי אחריות עד כדי כך, שנביא אנשים ולא נאפשר להם פיתוח משקים.

מר א. תבין:

זה משנה הרבה את הפריסה?

מר י. דקל:

אלה מספרים די לא מבוטלים. בבקעת הירדן זה

קרוב ל-200 משפחות.

מר י. מרגלית:

בלי קשר לנושא זה, אני רואה חובה להתערב. אנו משקיעים ומקימים ישובים חדשים בבקעת הירדן וברצועת עזה, באיזור קטיפים. אני שואל את מנכ"ל המחלקה להתיישבות, האם יש מקום להמשיך ביוזמה הזאת, מעבר לתשובה, שאנו נותנים ל-10 או 20 משפחות, אשר נמצאות בשטח? לא יתכן, אם מקפידים את הקצאת אמצעי היצור, שאנחנו נלך ונשקיע ביצירת משאבים פיזיים של יחידות דיור ומבני ציבור.

אני מרשה לעצמי, במסגרת של התיאום הבינמשרדי,

לחבוע שבמקביל ליצירת העובדות הפיזיות, תהיה הקצאות אמצעי יצור - ואינני קובע אילו אמצעי יצור.

השר י. זאמן:

ההערה, שהעיר עכשו יוסי מרגלית, היא הערה חשובה מאוד. זו בעיה, שבהחלט צריכה להדאיג אותנו.

סגן השר מ. דקל:

אנחנו מקווים, שועדת ראש הממשלה לענין בקעת הירדן, תיתן פתרונות נוספים.

השר י. זאמן:

בשוא זה התמסחה ועדה, אשר צריכה ללמוד ולהמליץ המלצות איך להרים את ענין הבקעה. אני מניח, שהבעיה הספציפית, שהועלתה כאן ע"י יהודה דקל ויוסי מרגלית, תצטרך למצוא את פתרונה שם. יש הצעות שונות, ללוות את החקלאות בדברים אחרים. אנחנו גם הצענו לחזק את המחקר החקלאי הספציפי לאותם איזורים, כדי שיוכלו, בכל זאת, למצוא פתרונות חקלאיים.

אני רוצה לסכם את השקודה של המרכז להכוונה. אני חושב, שאנחנו מחליטים על הצד העקרוני, שהמרכז להכוונה יפעל, לגבי האכלוס של יהודה, שומרון וחבל עזה ואם אפשר בערבה, אז גם בערבה. ז"א, אם הבעיה העקרונית היתה פה לפרוץ את הפירצה, אז אנו פורצים את הפירצה.

לעצם המבצע המסוים הזה, אנו מאשרים את ההשתתפות של השותפים - וזה בהחלט ענין של שותפות. אני מציע, שהשותפות תילמד ע"י השותפים. ישבו השותפים ויראו היכן ובאיזו מידה כל אחד מהמקומות, שמדובר בהם, כבר בשל לזה. השותפים הם, פרט למשרד העבודה והרווחה, משרד הביטוי, משרד החקלאות, במדה שהוא סוגע בדבר, המחלקה להתיישבות ומשרד המדע והפיתוח. גורמים אלה יכולים להקצות לזה את כספם וגם לומר את דברם, לגבי איפה כן, איפה לא וכ"י.

דבר נוסף - אנחנו צריכים לבקש משר החינוך,

שידאג לכך, לזרז את קבלת העניין עיני רשות השידור, אם יש שם התנגדות.

הת/46 - הר-מנחם: הכללה בשטח המוניציפלי של קרית-ארבע

השר י. טאמן:

בסעיף שושות, יש עוד בעיה, אשר באה מעניין

דיומא וכוונתי להר-מנחם. אני רוצה להציע לוועדה, לבקש מהפוגעים בדבר, שהר-מנחם

יכלל בשטח המוניציפלי של קרית ארבע.

מר א. זייף:

מה זה אומר, מבחינת מה שקורה שם בשטח?

השר י. טאמן:

זה אומר, שאם זה בתוך התחום המוניציפלי, אז

ישנם האמצעים כדי להחליט ולקבוע מה יש שם לעשות ואיך לטפל בבעיה. היום, זה

מצב, שהם לא פה ולא שם.

חייכ ח. פורת:

אנחנו שוחחנו בנושא זה עם משרד הביטוי. אני

מבין, שהשטח של הר-מנחם היה כלול בתכנית המתאר הרחבה של קרית-ארבע והוצעה שם,

אמנם בעתיד יותר רחוק, שכונה נוספת, כמו בגבעת החרסיפה.

היום יש שם מאחז ולצדו יש מספר חברים, היושבים

שם. כדי שהדברים האלה לא יתפתחו בצורה שאינה רצויה, ההצעה שמביא השר טאמן

היא, שהמקום הזה יכלל בתחום המוניציפלי של קרית-ארבע וכמו שזה פהוג לגבי

קרית-ארבע, משרד הביטוי, עם המועצה המקומית, יהיו אחראים לנשוא הביטוי והאכלוס, לפי הקצב והאמצעים. פירוש הדבר, שכל מי שנמצא שם יצטרך לעבור ועדת קבלה של הגורמים הללו ודברים אלה יכנסו לתוך איזו שהיא מתכונת מסודרת, במסגרת ההרחבה של תכנית המתאר של קרית-ארבע.

מר ע. לוינסקי:

יש לי הצעה כוללת. אפי חושב, ששיכונם כאן למצב לא נוח. זו ועדה גדולה ואפי חושב, שאי אפשר, כאשר חלק גדול מחברי הועדה אינם, להחליט על כך.

השר י. פאמן:

הדבר לא מסובך.

מר ע. לוינסקי:

אפי איננו יודע - חסרים לי משרדים ממשלתיים.

מר א. זייף:

המאחז בכלל לא מאושר.

מר א. בראון:

לא מדובר כאן על לאשר או לא לאשר. המדובר הוא להכליל את הר-מנחם, כמו שעשינו בזמנו עם גבעת החרסיה, בתחום המוניציפלי של קרית-ארבע. זה שטח של אדמות מדינה.

מר י. מרגלית:

אפי רוצה להביע את עמדת משרד הביטוי. למשרד הביטוי אין כל התנגדות, ששטח הר-מנחם יצורף מוניציפלית לתכנית המיתאר של קרית-ארבע. יחד עם זאת, אפי רואה לפגוע להעיר, שבשלב הנוכחי אין למשרד יוזמות

בקטע ההוא של האתר.

השר י. טאמן:

אני מאשרים את הכללת הר-מנחם בתחום המוניציפלי

של קרית ארבע.

הת/45 - טופים: תלושה של החברה להגשת הטבע

השר י. טאמן:

קראתם על מחאת החברה להגשת הטבע לגבי מה שקורה

בטופים - השחתה של יער, כאשר יש מי שאומר, שאין שם יער. מבטיחים לי, שעשין זה יקבל הד ציבורי, שילך ויגדל. לפיכך אני מציע, שנמשה ועדה.

מר א. בראון:

אני מטפל בזה, שר הבטחון מטפל בזה וגם שר

החקלאות. למה צריך להביא זאת לכאן?

מר א. זייף:

זה היה בטיפול שר החקלאות עד לסיעתו וזה הועבר

לטיפולו של מיכאל דקל.

השר י. טאמן:

אני מכיר את האנשים בצד השני והם הבטיחו לי,

שיעשו מערכה גדולה. חשבתי, שיהיה טוב, אם תהיה ועדה הבודקת זאת ועיי כר,

העשין יהיה מאוחר.

מר א. בראון:

אני מציע שיאמר, שהשושא הועלה והוטל על משרד

החקלאות לטפל בזה.

השר י. זאמן:

מבקשים מנציגי משרד החקלאות ומשרד הבטחון לטפל

בבעיה ולדווח לוועדה.

מר פ. אלבק:

האיתור של שופים עבר אישור, ביו השאר, של קצין

מטה שמורות טבע והתכנית הופקדה להתגדויות. יש התנגדות של החברה להגפת הטבע

והיא צריכה להידון במסגרת הבקשה לתכנית המיתאר ומועצת התכנון העליונה צריכה

לדון בזה.

מר א. בראון:

הכוח שלהם הוא מהרעש שהם עושים ומאחורי זה

עומדת הפוליטיקה.

השר י. זאמן:

ברור לי, שמכילים סיצול רציני של עניין זה.

גבי פ. אלבק:

אני, בכל זאת, הייתי מציעה, שהתשובה תהיה,

שמוסדות התכנון, כשידושו בבקשה לתכנון שהוגשה והופקדה, ידושו גם בשושא הזה. זה

עומד כרגע לדיון במועצת התכנון.

השר י. טאמן:

אנחנו מבקשים משני המשרדים לטפל בזה והפסיית

החברה להגשת הטבע לאינטסטוציה המתאימה.

גבי פ. אלבק:

מועצת התכנון העליונה, שבפניה הוגשה התכנית

לאישור.

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

(עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

הת/47. אפרת: ההפגנה של אנשי "שלום עכשיו"

השר י. טאמן:

אינני יודע, באיזו מידה, הועדה רוצה או לא רוצה

להכנס לשאלה של השחתת אפרת. פשוט, אינני יודע, האם שר המשטרה והפנים יעשה

משהו בענין זה או לא. אני מבין, שהיתה שם התקפה על ישוב ריק, אבל גרמו סזקים.

אני חושב, שאנחנו יכולים להביע את מחאתנו על הדבר הזה. אין לי מילים מתאימות.

אם יש מישהו שיכול לפסח זאת יותר טוב ממני, בבקשה.

מר א. בראון:

דווקא למקום הזה, שאליו עולה קהילה שלמה,

שמיועדת לבוא משיו-יורק, ושילמה כסף בדואלרים (באמת בדולארים) אז דווקא שם

מצאו מקום לפגוע.

מר י. פאמן:

והיוזמה לשוב היתה בממשלת הימערך".

הגבי פליאה אלבק:

לא, לא בממשלת הימערך". בממשלת הימערך הוחלט
על מגדל עוז, שזה הר אחד יותר דרומה. זה הוקם.

מר א. זייף:

אפי חושב, שהתגובה צריכה לבוא מהשר יובל פאמן
ולא מהוועדה, כדי שלא יהיו אחייכ ויכוחים עם החברים החסרים כאן.

השר י. פאמן:

בסדר, תבוא תגובה שלי.

מר א. בראון:

זו ועדה להתיישבות, למה היא לא צריכה להגיב.

מר ע. לויסקי:

אפי לא אומר, שהיא לא צריכה להגיב, אבל אפי
חושב, שעל זה, באמת, יובל פאמן צריך להגיב. אפי חושב על דבר אחר. אפי לא
חושב, שועדה, שממשה כמעט ולא ששאר חברים בישיבה, צריכה לדון בעניינים.
יכול להיות שושא שמעפין את מישהו פה, או שיש לו ידיעה או אין לו ידיעה. איפפי
רוצה לקחת על עצמי להביע דעות, לא רק בשאלה של התיישבות, אלא יש פה עוד
שושאים. אז אחייכ נגיד, עוד נדבר עם המשרד ההוא, עם המשרד הזה. מנסיון שלי
בוועדה, אפי בעד זה שיהיו פה מה שיותר חברים.

השר י. פאמן:

מר לוינסקי, אפי כנראה צריך היום להסביר את דרכי פעולתה של הדמוקרטיה הישראלית. אז בתחילת הישיבה נתתי הסבר אחד, לגבי זה, שמותר לכל אחד להביע את דעתו - וטוב שהבעת את דעתך.

עכשיו אתן הסבר שני בדמוקרטיה הישראלית. יש פוהלים לעבודת הממשלה והם אומרים, שכרגע שישנה ישיבה, כל שר מקבל את כל הפרוטוקולים של ועדות השרים. כל מספר משתתפים הוא כשר. אפי יכול לומר, שבערך, במחצית הועדות הממשלתיות יושב רק היו"ר. כל היתר הם נציגי המשרדים - אחרת לא יכלו לעבוד בממשלה. יש פה נציגים מאוד מכובדים של הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית (כולל אתה עצמך) והמשרדים הממשלתיים השונים.

פשוט, מתוך אדיבותי ופאמנותי ליו"ר הועדה, לא העלאתי נושאים עקרוניים רציניים, אלא את הנושא שהוא עצמו סימן בסדר היום. היתר, אלו פרפראות, שאפי מביא לכס פה, שככל אחת מהן צריך לטפל, אבל לא היה כל קושי להעלות פה את ענין ההקמה של עוד 12 ישובים - וגם בזה היינו צריכים לדון, כרגע שישנה ישיבה. זה פשוט מבחינת פוהל עבודת הממשלה. אפי מצטער, שאפי צריך לצטט את הפוהל הזה.

מר ע. לוינסקי:

יש לנו גוף משותף. אפי לא אוהב לדון בזה בלי אנשי מחלקת ההתיישבות. מנסיוני ראיתי כבר, שהתעוררו שאלות במקומות שונים. אז אפי בהחלט בדעתך, שישבה שהתחילה צריכה להתנהל, אבל ליד הדמוקרטיה, יש גם איזה שהוא דבר של קומפסס, ומבחינת הקומפסס חשוב, שאת הדברים החשובים והדחופים מוכרחים לעשות. אחייך יש דברים שלא מוכרחים לדון עליהם, ובדברים אלה הייתי מציע, שפדחה את הדיון.

השר י. נאמן:

לכן לא העלאתי היום הצעה לאזור 20 מאחזים. כל
המושאים שהועלו כאן, קשורים ממש בארועי הימים האלה ולכן צריך היה גם להחליט
החלטות לגביהם.

הת/48. קרית המדע בשומרון - הודעה

השר י. נאמן:

המושא האחרון שיש לי במושא זה - אפי רוצה לומר,
שלאחר חיפוש בשטח, משרדי רוצה למקם את קרית המדע שתהיה בשומרון, בחלק המזרחי
של אריאל, לכיוון צומת תפוח. אפי מסיח, שהיא תשתייך לאריאל מבחינה
מוציפאלית. שם נרכז את מכוני המחקר והגורמים האחרים המדעיים, אשר צריכים
לסייע ביצירת מקורות פרנסה באזור.

זו אינפורמציה שאפי מוסר. אפי מודה לנאמנים.

אנחנו, כנראה, נקיים ישיבה בימים הקרובים, ברגע שהאנשים יחזרו מלונדון.

הישיבה נעלת

איחולי החלמה ליו"ר הועדה להתיישבות

הת/41

ממלא-מקום יו"ר הועדה להתיישבות שולח בשם חברי הועדה
איחולי החלמה מלאה ומהירה לסגן ראש הממשלה ושר החקלאות
מר שמחה ארליך.

התיישבות חקלאית בדרום הר חברון:- תכנית תשתית
להתיישבות החקלאית באזור יתיר ושוקת (יתיר ג',
להב ג', בית מרסים, אשכולות)

הת/42

המנהל הכללי של החטיבה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים י. נאמן, מ. נסים;
ה"ח ע. לוינסקי, י. דקל, א. בראון, י. מרגלית, מ. דקל,
מ. ריבלין, ר. שכנר, א. זייף, ח. פורת והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם בהסתמך על מדיניות הממשלה בנושאי
ההתיישבות, בהמשך להחלטה מס. הת/36 של הועדה להתיישבות
מיום י"ז באלול התשמ"ב (5.9.82) וכפוף לחוות הדעת של
מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, בענין הבעלות
על הקרקע:- לאשר כדלקמן הקמתם של ישובים חקלאיים-
תעשייתיים שיתופיים במסגרת ועל-פי תכנית אב לפיתוח
ההתיישבות החקלאית בדרום הר-חברון:-

א. יתיר ג': ישוב חקלאי-תעשייתי משולב.
יוקם בנ.צ.מ. 1584/0844.

ב. להב ג': ישוב חקלאי-תעשייתי משולב.
יוקם בנ.צ.מ. 1402/0852.

ג. בית מרסים: ישוב חקלאי-תעשייתי משולב.
יוקם בנ.צ.מ. 1405/0957 (מיקום זמני)

ד. אשכולות: ישוב חקלאי-תעשייתי משולב
יוקם בנ.צ.מ. 1530/0944.

האחריות לביצוע ההחלטה מוטלת על המחלקה להתיישבות לגבי
יתיר ג' להב ג' ובית מרסים; ועל החטיבה להתיישבות לגבי
אשכולות.

הדפוסים הכלכליים של הישובים וקצב הקמתם ידונו על בסיס
פרוגרמות ספציפיות לכל ישוב, ואופיים יקבע בהתאם.

./עתניאל

43/תת

עתניאל:- ישוב קהילתי בדרום הר חברון
(זוהר - ישוב הקבע)

ממלא מקום יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטות הועדה להתיישבות
מס. הת/27 מיום ג' באלול תשל"ז (17.8.77) בענין הקמתו
של מאחז נח"ל במשטרת דהריה ומס. הת/67 מיום כ"ד בתמוז
התשמ"א (26.7.81) בענין איתור ותכנון מקום הקבע של
הישוב (זוהר) ולאחר בחינת מצאי הקרקעות באזור שנקבע
בהחלטה הנ"ל, לאשר בכפוף לחוות הדעת של מנהלת המחלקה
האזרחית בפרקליטות המדינה לענין הבעלות על הקרקע:-

א. המרת המקום, כך שהישוב עתניאל יוקם בנ.צ.מ.
1530/0944 ליד צומת רביד בדרום הר חברון -
ממזרח לכביש חברון - באר-שבע.

ב. הישוב יהיה חקלאי-תעשייתי משולב. הוא מתוכנן ל-
250 משפחות כאשר בשלב הראשון יתיישבו בו כ- 50
משפחות.

ג. הישוב יתבסס על תעשייה, תיירות, שירותים וחקלאות.

ד. בשלב ראשון - יוקם במקום מאחז צבאי על שטח שאושר
והוקצה לצורך זה.

ה. הישוב ישתיך למועצה האזורית הר חברון ויקבל
במסגרת זו את כל השירותים הציבוריים
והמוניציפליים.

ו. האחריות להקמת הישוב מוטלת על החטיבה להתיישבות של
ההסתדרות הציונית העולמית.

44/תת

מבצע איכלוס בהתיישבות

נציג משרד העבודה והרווחה פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה ז. גינדל, ח. פורת,
י. מרגלית, י. דקל וא. תבין.

מ ח ל י ט י ם :

א. לאשר עקרונית קיום מבצע להפניית מתיישבים ליהודה
ושומרון, חבל עזה, הבקעה והערבה שיערך על-ידי
המרכז להכוונה לערי פיתוח בשיתופם של משרדי הבינוי
והשיכון, החקלאות, המדע והפיתוח והחטיבה להתיישבות
של ההסתדרות הציונית העולמית.

ב. הגורמים המפורטים בסעיף א' לעיל ילמדו ויסכמו את הנושא במסגרת של תכנית.

ג. לבקש את שר החינוך והתרכות לזרז את אישורם של תשדירי השירות הנוגעים לנושא - על ידי הטלויזיה.

נופים:- תלונה של החברה להגנת הטבע

הת/45

ממלא-מקום יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה א. בראון, מ. שמיר, א. זייף והגב' פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ם להטיל על משרדי החקלאות והבטחון לספל בנושא שעוררה החברה להגנת הטבע והקשורה בנופים.

הר מנוח:- הכללה בשטח המוניציפלי של קרית ארבע

הת/46

ממלא-מקום יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן; ה"ה ח. פורת ע. לוינסקי, א. זייף, א. בראון, מ. שמיר וי. מרגלית.

מ ח ל י ט י ם לבקש את שר הפנים לכולל את הר מנוח השוכן בדרומה של קרית ארבע בתחום השטח המוניציפלי של הקריה - במגמה לשלבו בתכנית הבינוי והאיכלוס של קרית-ארבע בעתיד.

אפרת:- ההפגנה של אנשי "שלום עכשו"

הת/47

ממלא-מקום יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן ומר ע. לוינסקי.

./קרית

שר המדע והפיתוח מודיע כי בחלקה המזרחי של אריאל
תוקם קרית המדע של השומרון. הקריה תרכז מכוני מחקר.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת